

natu i njemu ostavljajući razvoj koji se odnosi na pripremu za đakonat i za svećeništvo putem službe čitaoca i akolita.

Očitu mogućnost eventualnog stvaranja drugih služba pristupnih laicima drži redove đakonata i svećeništva daleko od straha od svake moguće zabune. Očima je Crkve jasno da se tu nalazi ispred dva tipa ustanova: jedan crkveni, koji se može mijenjati prema potrebi i obnavljati, u drugom slučaju se radi o božanskim ustanovama, koje bilo s obzirom na svoj postanak, bilo s obzirom na svoj sadržaj i na svoju uspješnost, sadrže sve ono što tradicionalni nauk razumije pod riječju »otajstvo« u pravom smislu rečeno.

Značilo bi, dakle, ići protiv očitosti i vidjeti u novim odredbama korak prema promjeni crkvene misli o svećeničkoj službi. Ne samo da ova misao doista ne vene, nego čitavo ustrojstvo tekstova ima protivni smisao.

Moglo bi se možda pitati, da li odredbe koje se odnose na niže redove — promjene imena, smanjenje broja, otvaranje nekom stvaralaštvu — ne dolaze u opasnost da stresu »ustanoviteljsko« značenje ovih službi, dolazeći tako lančanim odrazom do toga da prodrmaju konačno i čvrsti smisao svećeničke ustanove. Ako ta opasnost postoji, može se misliti, da su tekstovi, uzeti zajedno i u svoj vjerodostojnosti, takvi da isključuju svaku sličnu pretpostavku.

Da se nove odredbe ne bi shvatile pogrešno — i ova navedena razlaganja, doduše ograničena, ali jasna i ozbiljna — mogu tome pridonijeti; ako se, osim toga takve odredbe oživotvore ozbiljno, razborito i ustrajno, a kako se to zahtijeva, možemo se nadati, da će i samo značenje svećeništva izići bolje utvrđeno, pošto je oslobođeno dodataka, koji su mogli donekle zasjeniti bitnu izvornost. Tako će i budući svećenici steći dublji, smisao iz toga, što će im omogućiti da postanu, za današnju Crkvu, ono što narod Božji ima pravo od njih očekivati.

(L'Osserv. Romano, 4. listopada 1972)

SAOPĆENJE O ČASOSLOVU ZA NEKE REDOVNIČKE ZAJEDNICE

(NOTITIAE Sv. Kongregacije za bogoštovlje, 1972, str. 254-8)

Svi koji obavljaju božanski oficij prema novom Časoslovu, kako sami priznavaju, nalaze u njemu mnogo više bogatstva da mogu hraniti svoj duhovni život. On im je uzrokom da obnove svoje slavljenje Boga.

Neke redovničke zajednice, naročito one koje provode kontemplativni život, žele preko dana moliti veći broj psalama, naročito u »Službi čitanja« (dosadašnjem Matutinu), i više izmjenjivati psalme kod triju manjih časova. Neke zajednice mole da bi mogle zadržati »Rimski brevijar«.

Ova Sveta Kongregacija udovoljuje, koliko je moguće, tim željama i molbama. Ona ističe važnost onih koji u samoći i šutnji, u neprestanoj molitvi i radosnoj pokori prinese Bogu izvrsnu žrtvu hvale (II vat. sabor PC 7), pokazuju Krista dok razmatra na gori (LG 46). Kongregacija ih ujedno potiče svim silama da dostojno, pažljivo i pobožno vode razgovor između Boga i ljudi, za koji postoje i za koji su određeni naredbom Crkve (SC 84; Opća uredba časoslova 17, 24, 316) i još da slave svetu liturgiju onim duhovnim žarom i nakanom kako bi zaista predstavljali onu moleću zajednicu koja je Crkva (Uredba 9, 24).

Na to vodi također i svečanost kojom se obavlja i časoslov. Njom se raspoznaje i važnost koja se pridaje javnoj molitvi Crkve koja je u Duhu Svetom sjedinjena sa Zaručnikom Kristom, upravljena k Ocu i njega slavi. Odatle proizlazi da oni koji su nekako u srcu Crkve uvelike cijene molitvu Crkve. To je molitva Ocu Krista s njegovim tijelom (SC 85) i na neki način proširuje slavljenje euharistije i u stvari podržava sjećanje na nju u raznim časovima dana. Isto se tako vidi da dotični redovnici smatraju kako se povezanost i razgovor između Boga i ljudi ne smije prekidati preko dana, nego da oni time potpunije izvršuju svoj posao i trud u izgrađivanju i povećavanju čitavoga Kristova otajstvenog tijela i na dobro mjesnih crkava. Sve to posebno spada na one koji provode kontemplativni život (Uredba 24).

I. Da se to provede što uspješnije, Konstitucija »Sacrosanctum Concilium« donijela je neke odredbe, koje su vrlo prikladne i odgovaraju crkvenoj tradiciji, kako časoslov treba uklopiti u kršćanski život:

1) Budući da je svrha časoslova posvećenje dana, neka pojedini časovi odgovaraju svom pravom vremenu (88);

2) Prema časnoj predaji sveopće Crkve neka se Pohvale, kao jutarnja molitva, i Večernja, kao molitva predvečerja, smatraju dvostrukim stožerom svakidašnjeg časoslova i neka se tako obavljaju (89c);

3) Čas što se zove Jutrenja (Matutin) neka se sastoji od manje psalma i od dužih čitanja (89c);

4) Neka se ukine Prvi čas (84d);

5) Neka se čitanje Svetog pisma tako uredi da bogatstvo riječi Božje bude pristupačno u većem opsegu (92a);

6) Neka se bolje odaberu čitanja iz djela otaca, učitelja i crkvenih pisaca (92b).

Opća uredba časoslova vjerno je izvršila naredbu koncila. Svi, a posebno redovničke zajednice koje naročito predstavljaju moleću Crkvu, morali bi u obavljanju oficija rado prionuti uz slovo i duh novoga Časoslova, osim ako postoje opravdani razlozi kako su izneseni u dekretu Sv. Kongregacije za bogoštovlje od 11. studenoga 1971.

Nekima bi duh novoga Časoslova mogao biti neshvatljiv. Stoga treba skrbno razmotriti sljedeće elemente, koje donosi njegova Opća uredba, da se postigne savršenije obavljanje časoslova:

a) Razumijevanje i duhovno uživanje psalama (usp. 100-109) tako da njihovo recitiranje ili pjevanje učini da oni koji mole psalme shvate njihovu duhovnu svježinu i ljepotu.

b) Onima koji obavljaju božanski oficij u koru ili u zajednici usrdno se preporučuje slavljenje božanskog oficija pjevanjem, budući da to više odgovara naravi ove molitve i znak je punije svečanosti i dubljeg sjedinjenja srdaca u obavljanju hvala Božjih (268). To se ima uvesti, prema zakonima i običajima svake zajednice, primjenjujući barem pravilo »postepenosti« u pogledu svečanosti (usp. 273).

c) U koliko je zgodno i razborito, da se omogući odzvanjanje glasa Duha Svetoga u srcima i da se osobna molitva uže poveže s riječju Božjom i s javnim glasom Crkve, neka se obdržava sveta šutnja (202) poslije pojedinih psalama nakon ponovljene antifone i poslije čitanja bilo kratkih bilo dužih.

d) Služba čitanja (dosadašnji matutin) neka zadrži značaj noćna hvale, prema zakonima i tradiciji pojedinih zajednica (usp. 57-58), a u nedjelje se i svečane dane bdjenje, ukoliko je moguće, produži. To najviše dolikuje onima koji vode kontemplativni život, jer ih oci i duhovni pisci vrlo često potiču na noćnu molitvu kojom se izražava i pobuđuje iščekivanje Gospodina koji će ponovno doći. Svaka dakle čast svima onima koji opslužuju noćni značaj Službe čitanja (72).

e) Gdje je moguće neka se uvedu molitve na temelju psalama koje pomažu da molitelji psalme shvate kršćanski. To su molitve koje, prema pravilu stare tradicije, po završet-

ku psalma, nakon izvjesne šutnje skupe i zaključče osjećaje molitelja (usp. 112). Već sada se mogu, prije nego iziđu u dodatku Časoslova, zbirke takvih molitava sastaviti i poslati ih Svetoj stolici na potvrdu.

f) Osim čitanja koje se nalazi u Časoslovu mogu se, prema posebnim duhovnim potrebama raznih zajednica, sačiniti posebni Lekcionari i za njih dobiti odobrenje Svete stolice.

Što se tiče čitanja treba upozoriti da ona, a naročito čitanje Svetoga pisma, ka čijem razumijevanju moraju sva druga voditi, tvore susret i razgovor s Bogom te da hvale njegovu dobrotu. Bog nas je po riječi, koju nam predaje Krist i Crkva, uveo u vječni razgovor s njegovom ljubavlju. Iz toga je posve shvatljivo da čitanja, koja se nalaze u liturgiji, mogu uzeti kao hvaljenje Boga (140 i 29).

Da čitanje bude prava molitva, treba brižno paziti da se čita dostojno, jasno i razgovjetno pa da ga svi mogu čuti i ispravno razumjeti (usp. 283). Stoga se kod čitanja može upotrijebiti samo onaj muzički način kojim se bolje postizava slušanje riječi i shvaćanje teksta.

II. Uz ove pretpostavke, ako pojedini krugovi žele više produžiti moljenje časoslova i osobito Službe čitanja, mogu ustrojstvo Časoslova prilagoditi na slijedeći način:

A) Kod Službe čitanja

— Kroz tjedan: šest se psalama može ovako moliti:

3 psalma prvog (ili drugog) tjedna poslije kojih slijedi biblijsko čitanje toga dana sa svojim responsorijem;

3 psalma od istoga dana trećeg (ili četvrtog) tjedna poslije kojih slijedi patrističko čitanje sa svojim responsorijem.

— U nedjelje i blagdane može se uzeti šest psalama i tri kantika iz produženog bdjenja, kao što je gore rečeno, naime:

3 psalma, biblijsko čitanje sa svojim responsorijem;

3 psalma, patrističko čitanje sa svojim responsorijem;

3 kantika, Evandjelje, »Tebe Boga hvalimo«.

B) Kod dnevnih časova

Uredba Časoslova naredila je da ta tri časa (Treći, Šesti i Deveti) mole oni koje provode kontemplativni život, ali ostaju netaknuta njihova posebna pravila (76). Stoga oni koji svakog dana mole sva tri dnevna časa mogu, osim u nedjelje, mjesto dopunske psalmodije (ps 119-127) uzeti slijedeće:

Kod trećeg časa: psalme koje dotični tjedan ima za Srednji čas;

Kod šestog časa: psalme za Srednji čas prethodnog tjedna;

Kod devetog časa: psalme za Srednji čas slijedećeg tjedna.

Za uvođenje gore spomenutih prilagođenja mora dati svoj pristanak barem dvotrećinska većina dotične zajednice, i to tajnim glasanjem.

Ove je propise pripremila ova Sveta Kongregacija nakon što se savjetovala sa Svetom Kongregacijom za redovnike i svjetovne ustanove. Papa ih je Pavao VI odobrio 5. kolovoza 1972. i naredio da se objave.

Ništa im se nimalo ne može protiviti.
Zgrada Kongregacije, 6. VIII 1972.

Artur kard. Tabera, prefekt
Nadbiskup A. Bugnini, tajnik

TKO JE OBVEZAN NA ČASOSLOV

U općoj uredbi Liturgije ura u br. 29. stoji: »Biskupi, svećenici i drugi sveti službenici, koji su od Crkve dobili nalog da slave liturgiju ura, neka svakoga dana potpuno izvrše ono što je propisano (»integrum eius cursum cotidie persolvant«) držeći se, koliko je moguće, astronomske točnosti kod pojedinih ura.

Neka prije svega daju važnost urama, koje su kao stožer liturgije, to jest Pohvalama i Večernji, i neka paze da ih ne ispuštaju bez teškog razloga.

Neka vjerno obdržavaju i službu čitanja (Matutin), koja je u biti liturgijsko slavljenje Riječi Božje. Tako će svakoga dana ispuniti zadaću, koja je na poseban način svojstvena Božjim službenicima, da najprije u svoju dušu prime riječ Božju, da bi postali sve savršeniji učenici Gospodnji i da bi sve dublje shvaćali neistraživo Kristovo bogatstvo.

Da bi bolje posvetili cijeli dan, neka im bude na srcu molitva Srednje ure i Povečerja, da bi prije odlaska na počinak završili sav Božji posao i u Boga se pouzdali.«

Jesmo li još dužni moliti časoslov? Jesmo li to dužni kao i prije? Jesmo li dužni moliti cijeli dnevni sadržaj? Jesmo li to dužni pod grijeh?